

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa C. K.

przeciwko Górnicy Fabryce N.(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 listopada 2010 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 13 kwietnia 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

- I. **oddala zażalenie;**
- II. **przyznaje adw. S. S. ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

C. K. w pozwie z dnia 13 marca 2009 r. wniósł o zasądzenie od pozwanej Górnicy Fabryki N.(...) Spółki z o.o. w R. kwoty 188.449 zł tytułem zapłaty za wykonanie w latach 2004 - 2005 na podstawie umowy o dzieło dziesięciu transformatorów oraz za bezumowną dzierżawę tych transformatorów.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2009 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił powództwo.

Powód wniósł o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji i doręczenie mu go wraz z orzeczeniem. Już po złożeniu tego wniosku zgłosił się jako pełnomocnik powoda L. S. (będący rzecznikiem patentowym) i wniósł o dokonanie doręczenia do jego rąk, przedstawiając dokument pełnomocnictwa udzielonego mu w dniu 27 września 2007 r. Z dokumentu wynika, że L. S. został w związku z łączącym go z powodem stałym stosunkiem zlecenia umocowany do występowania w jego imieniu „(...) we wszystkich sprawach, w których jako osoba fizyczna lub przedsiębiorca jest stroną postępowania administracyjnego, rejestrowego, spornego oraz odwoławczego, sądowego, sądownoegzekucyjnego, sądownoadministracyjnego, w tym dotyczących spraw gospodarczych, praw na dobrach niematerialnych (...)”. W szczególności został on upoważniony do reprezentowania powoda w sprawie roszczeń przeciwko pozwanemu. Po doręczeniu wyroku z uzasadnieniem L. S. jako pełnomocnikowi, i nadaniu biegu wniesionej przez niego apelacji, Sąd Apelacyjny wezwał go do złożenia umowy stałego stosunku zlecenia, który powołał w treści pełnomocnictwa jako jego podstawę. L. S. złożył umowę zawartą z powodem w dniu 17 lutego 2006 r., z treści której wynika, iż jej przedmiotem jest udzielanie „(...) przedsiębiorcy „W.(...)”, pomocy prawnej w zakresie działalności gospodarczej oraz prawnej ochrony własności intelektualnej i przemysłowej (...)”, w tym reprezentowanie przed osobami trzecimi, sądami i innymi organami państwa.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2010 r. Sąd odwoławczy odrzucił apelację powoda z uwagi na brak zdolności postulacyjnej wnoszącego ją pełnomocnika. W ocenie Sądu, w sprawie nie doszło do skutecznego umocowania pełnomocnika, gdyż przedmiot rozpoznawanej sprawy nie mieści się w zakresie udzielonego przez powoda zlecenia (art. 87 § 1 k.p.c.). Przedmiot umowy zlecenia został określony jako udzielanie pomocy prawnej w zakresie działalności gospodarczej oraz prawnej ochrony własności intelektualnej i przemysłowej przedsiębiorcy C. K., a powód wniósł w sprawie powództwo, gdy nie prowadził już działalności gospodarczej (z dniem 21 kwietnia 2006 r. został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej). Także pełnomocnictwo zostało udzielone po zakończeniu tej działalności i ma ono charakter pełnomocnictwa ogólnego z uwzględnieniem spraw dotyczących roszczeń przeciwko pozwanemu. Ponieważ rozstrzygnięcie sprawy nie wiąże się ani nie wynika z okoliczności faktycznych objętych udzielonym uprzednio zleceniem, pełnomocnictwo to nie może znaleźć oparcia w złożonej przez pełnomocnika umowie zlecenia. Sam fakt zlecenia udzielenia pomocy prawnej w dochodzeniu należności przed sądem nie może

w świetle art. 87 k.p.c. stanowić podstawy skutecznego umocowania pełnomocnika w sprawie. W tym zakresie Sąd odwoławczy powołał się na stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2009 r. (I PKN 51/09, niepubl.).

Ubocznie Sąd drugiej instancji zauważył, że zleceniobiorca nie mógł w sprawie reprezentować powoda jako rzecznik patentowy, gdyż nie jest to sprawa z zakresu własności przemysłowej.

W zażaleniu na to postanowienie powód, wnosząc o jego uchylenie w całości, podniósł, że treść umowy stałego zlecenia oraz treść dokumentu pełnomocnictwa w jednoznaczny sposób wskazuje, iż powoda i jego pełnomocnika łączył stały stosunek zlecenia, a przedmiot sprawy wchodzi w jego zakres. Okoliczność, że umowa zlecenia została zawarta po wykonaniu transformatorów, podobnie jak okoliczność, czy powód, wytaczając powództwo, prowadził jeszcze działalność gospodarczą pozostaje bez znaczenia dla oceny, czy przedmiot sprawy wchodzi w zakres stałego stosunku zlecenia łączącego powoda z jego pełnomocnikiem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd odwoławczy w prawidłowy sposób przeprowadził badanie stosunku zlecenia, którego źródło stanowi umowa zawarta w dniu 17 lutego 2006 r. Sąd trafnie ocenił, czy stosunek ten między stronami rzeczywiście istnieje, czy ma on charakter stały oraz czy przedmiot sprawy określony przez treść żądania pozwu oraz przytoczone dla jego uzasadnienia okoliczności faktyczne mieści się w przedmiotowych ramach tego stosunku (por. m. in. uzasadnienia postanowienia SN z dnia 15 maja 2007 r., V CZ 32/07, niepubl., uchwały SN z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 51/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz.104, wyroku SN z dnia 18 sierpnia 2009 r., I PK 51/09, niepubl., uchwały SN z dnia 23 września 2010 r., III CZP 52/10, dotychczas niepubl.). Należy podzielić stanowisko Sądu, iż przedmiot sprawy w ramach tych się nie mieści, zważywszy że powód, wytaczając powództwo, nie prowadził już działalności gospodarczej, a sprawa nie należy do spraw z zakresu prawa własności przemysłowej. Ponieważ przedmiotem zlecenia było udzielanie pomocy prawnej w zakresie prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej, z chwilą jej zakończenia łączący powoda ze zleceniobiorcą stały stosunek zlecenia ustał. W pozostałym zakresie, obejmującym udzielanie pomocy prawnej w dziedzinie ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, stosunek ten wprawdzie nie wygasł, jednakże ze względu na swoją treść nie pozostawał w związku z wniesionym powództwem. Zważywszy, że przedmiot sprawy nie mieści się w zakresie zlecenia, jak tego wymaga art. 87 § 1 k.p.c., powód nie mógł powołując się na łączący

go ze zleceniobiorcą stosunek prawny, skutecznie udzielić mu pełnomocnictwa procesowego.

Sąd odwoławczy trafnie też uznał, że zlecenie reprezentowania powoda przed sądem w zakresie dochodzenia określonych roszczeń nie może stanowić samodzielnej podstawy udzielenia pełnomocnictwa w sprawie (por. np. uchwałę SN z dnia 21 maja 1991 r., III CZP 41/91, OSNC 1992, nr 2, poz. 28 oraz uchwałę SN z dnia 21 lutego 1992 r., III CZP 4/92, Wokanda 1992, nr 6, s. 4). Kwestia zastępstwa procesowego strony w ogóle się nie mieści w zakresie pojęcia przedmiotu sprawy. Ponieważ pełnomocnictwo nie zostało oparte na stosunku zlecenia, o który chodzi w art. 87 § 1 k.p.c., zleceniobiorca, nie będąc, ze względu na przedmiot sprawy, uprawnionym do występowania jako rzecznik patentowy oraz nie będąc żadną z pozostałych wymienionych w tym przepisie osób, nie mógł w sprawie reprezentować powoda. Samo pełnomocnictwo do zastępowania zleceniodawcy przed sądami nie było w sprawie wystarczające do skutecznego umocowania zleceniobiorcy.

W tym stanie rzeczy, zażalenie jako nieuzasadnione, Sąd Najwyższy oddalił, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Należy dodać, że Sąd Okręgowy, nie dostrzegłszy wątpliwości związanych ze złożonym pełnomocnictwem, skoncentrował się na czynnościach podejmowanych przez zgłaszającego się pełnomocnika, a nie na czynności dokonanej osobiście przez powoda, czyli złożeniu przezeń, przed upływem 7 dni od ogłoszenia wyroku, wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Co prawda w aktach jest wzmianka o „przesłaniu” powodowi odpisu wyroku z uzasadnieniem, brak jednak dowodu jego doręczenia, a powód twierdził, że go nie otrzymał. Jak zatem trafnie zauważył Sąd Apelacyjny, kwestia uprawnienia powoda do zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji pozostaje, do chwili wyjaśnienia wskazanej okoliczności, otwarta.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono stosownie do § 19 oraz § 13 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).